

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การจ่ายเงินทดแทนกรณีจัดทำประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงาน
เสี่ยงภัย ตามข้อ ๑๕ แห่งประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
เรื่อง การจ่ายเงินทดแทน ลงวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓

การทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือ ที่ กทพ ๑๐/๐๕๕๐ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลความได้ว่า การทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.) ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายตามข้อ ๑๕ แห่งประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง การจ่ายเงินทดแทน ลงวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งมีข้อเท็จจริงและประเด็นปัญหา ดังนี้

๑. กทพ. ได้กำหนดสิทธิประโยชน์การจัดทำประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย ๔ กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานเก็บค่าผ่านทางพิเศษ กลุ่มงานกู้ภัย กลุ่มงานจัดการจราจร และกลุ่มงานบำรุงรักษาและซ่อมแซมทางพิเศษ เพื่อให้ความคุ้มครองเฉพาะเวลาปฏิบัติหน้าที่สำหรับความสูญเสียหรือความเสียหายอันเกิดจากความบาดเจ็บทางร่างกายโดยอุบัติเหตุ แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงค่ารักษาพยาบาลในความบาดเจ็บที่ได้รับ ในอัตราทุนประกัน ๒๐๐,๐๐๐ บาทต่อคนไว้ในข้อบังคับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๑๗๓ ว่าด้วย การประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๘ เป็นต้นมา ซึ่งเป็นสภาพการจ้างที่ได้กำหนดขึ้นตามมาตรา ๑๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ และคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ต่อมาได้แก้ไขปรับปรุงบทกฎหมายที่ให้อำนาจในการออกข้อบังคับเพื่อให้สอดคล้องกับการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นข้อบังคับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่ง กทพ. ได้จัดทำสัญญาประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัยดังกล่าวมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน โดยมีทุนประกันภัย ๒๐๐,๐๐๐ บาท ต่อคน

๒. เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ นายสุรศักดิ์ [REDACTED] พนักงานตำแหน่งพนักงานจัดการจราจร ระดับ ๓ แผนกจัดการจราจร ๑ กองจัดการจราจร ฝ่ายควบคุมการจราจร ประสบอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ชนท้ายรถกระบะที่จอดเสียในช่องทางฉุกเฉิน บริเวณ กม. ที่ ๐๑+๐๐๐A (เหนือสถานีสูบน้ำพระโขนง) จนถึงแก่ความตาย กทพ. โดยคณะกรรมการพิจารณาวินัยและดำเนินการเกี่ยวกับการจ่ายเงินทดแทนพิจารณาแล้วเห็นว่า นายสุรศักดิ์ฯ ประสบอันตรายจนถึงแก่ความตายอันเนื่องมาจากการทำงาน จึงมีมติให้จ่ายค่ารักษาพยาบาล ค่าทำศพ และค่าทดแทนให้แก่ผู้มีสิทธิตามข้อบังคับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ว่าด้วยเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยค่าทดแทนกรณีถึงแก่ความตาย คิดเป็นเงินจำนวน ๕๘๔,๖๔๐ บาท (ห้าแสนแปดหมื่นสี่พัน หกร้อยสี่สิบบาทถ้วน)

๓. เนื่องจากตามข้อ ๑๕ แห่งประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง การจ่ายเงินทดแทน ลงวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้กำหนดว่า “ในกรณีที่นายจ้างได้ทำสัญญาประกันภัยซึ่งให้ความคุ้มครองในการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยแก่ลูกจ้าง หากสิทธิตามสัญญาประกันภัยที่จะได้รับต่ำกว่าสิทธิตามประกาศนี้ ให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนตามประกาศนี้ ในส่วนที่ยังขาดอยู่” เพื่อให้แนวทางการจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่พนักงานที่ประสบอันตรายเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้วยเหตุนี้ กทพ. ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กทพ ๑๐/๒๐๒๙ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ หรือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในประเด็นดังนี้

(๑) การประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย ตามข้อบังคับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ถือเป็นกรณีที่นายจ้างได้ทำสัญญาประกันภัยซึ่งให้ความคุ้มครองในการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยแก่ลูกจ้างตามข้อ ๑๕ แห่งประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง เงินทดแทน ลงวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือไม่

(๒) ประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง การจ่ายเงินทดแทน ลงวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๑๕ จะมีผลใช้บังคับกับสภาพการจ้างกรณีการจัดทำประกันภัยตามข้อบังคับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๑๗๓ ว่าด้วยการประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๘ หรือไม่

๔. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้มีหนังสือ ที่ รง ๐๕๑๐/๑๔๐๓ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ตอบข้อหารือของ กทพ. โดยมีความเห็นว่า ประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๔๗ ประกอบกับประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง การจ่ายเงินทดแทน ลงวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นประกาศที่กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วให้ใช้บังคับแก่รัฐวิสาหกิจทุกแห่ง เมื่อ กทพ. เป็นรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ และอยู่ภายใต้ประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง การจ่ายเงินทดแทนดังกล่าวด้วย ซึ่งในข้อ ๑๕ กำหนดว่า “ในกรณีที่นายจ้างได้ทำสัญญาประกันภัยซึ่งให้ความคุ้มครองในการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยแก่ลูกจ้าง หากสิทธิตามสัญญาประกันภัยที่จะได้รับต่ำกว่าสิทธิตามประกาศนี้ ให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนตามประกาศนี้ในส่วนที่ยังขาดอยู่” โดยมีเจตนารมณ์เพื่อมิให้สิทธิที่ลูกจ้างได้รับจากสัญญาประกันภัยที่นายจ้างได้จัดทำให้เข้าซ้อนกับสิทธิการได้รับเงินทดแทน ดังนั้น การทำประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลให้แก่พนักงานและลูกจ้างผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัยของ กทพ. จำนวน ๔ กลุ่มดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่นายจ้างทำสัญญาประกันภัยให้แก่ลูกจ้างตามข้อ ๑๕ กล่าวคือ หากสิทธิที่ได้รับตามสัญญาประกันภัยนั้นต่ำกว่าสิทธิตามประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ ให้ กทพ. จ่ายเงินทดแทนตามประกาศนี้ในส่วนที่ยังขาดอยู่ให้แก่ลูกจ้าง

๕. กทพ. พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นข้อกฎหมายดังกล่าวยังคงมีความเห็นแบ่งเป็นสองฝ่าย ดังนั้น เพื่อให้การจ่ายเงินทดแทนกรณีดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย กทพ. จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในประเด็นข้อกฎหมายดังกล่าวเพื่อจะได้ถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป โดย กทพ. มีความเห็น ดังนี้

(๑) เจตนาธรรมณ์การจัดทำสัญญาประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัยดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่พนักงานซึ่งปฏิบัติงานเสี่ยงภัยบนทางพิเศษ โดยมีลักษณะเป็นการให้ความคุ้มครองเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ผู้ประสบอันตรายมีสิทธิได้รับตามกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน และมีใช้การจัดทำสัญญาประกันภัยเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในความรับผิดชอบเงินทดแทนของนายจ้าง รวมทั้งเป็นสภาพการจ้างที่ได้กำหนดขึ้นก่อนประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง การจ่ายเงินทดแทน ลงวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังนั้น จึงไม่ถือเป็นกรณีที่นายจ้างได้ทำสัญญาประกันภัยซึ่งให้ความคุ้มครองในการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยแก่ลูกจ้างตามข้อ ๑๕ แห่งประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ

(๒) การกำหนดสิทธิประโยชน์การจัดทำสัญญาประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัยบนทางพิเศษ ตามข้อบังคับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นสภาพการจ้างที่มีผลใช้บังคับภายใน กทพ. และมีความผูกพันที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว ซึ่งสภาพการจ้างนั้นมีลักษณะเป็นการให้ความคุ้มครองอีกส่วนหนึ่งนอกเหนือจากที่ผู้ประสบอันตรายมีสิทธิได้รับตามกฎหมาย และมีอยู่ก่อนประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ มีผลใช้บังคับ ดังนั้น เมื่อการดำเนินการตามบทบัญญัติตามข้อ ๑๕ แห่งประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ ซึ่งมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ทำให้พนักงานของ กทพ. ได้รับสิทธิประโยชน์ลดลงจากสภาพการจ้างเดิมที่กำหนดไว้ เนื่องจากต้องนำเงินที่ได้รับจากการทำสัญญาประกันภัยดังกล่าวมาคิดรวมเป็นเงินทดแทนที่ได้รับจาก กทพ. จึงถือเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้างของ กทพ. จากเหตุผลดังกล่าว ประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ จึงไม่มีผลใช้บังคับกับกรณีการจัดทำประกันภัยตามข้อบังคับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหารือของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลางและสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ) ผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนกระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และผู้แทนการทางพิเศษแห่งประเทศไทย เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากการชี้แจงของผู้แทนการทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.) ว่า การที่ กทพ. จัดทำประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย ๔ กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานเก็บค่าผ่านทางพิเศษ กลุ่มงานกู้ภัย กลุ่มงานจัดการจราจร และกลุ่มงานบำรุงรักษาและซ่อมแซมทางพิเศษ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์และคณะรัฐมนตรีแล้วตามมาตรา ๑๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่พนักงานและลูกจ้างของ กทพ. ผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัยดังกล่าวโดยมีลักษณะเป็นการให้ความคุ้มครองเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ผู้ประสบอันตรายมีสิทธิได้รับตามกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ชี้แจงว่า การจัดทำประกันภัยให้แก่พนักงานหรือลูกจ้างของ กทพ. เป็นการทำประกันภัยอุบัติเหตุทั่วไปเพื่อคุ้มครองการเสียชีวิต การสูญเสียอวัยวะ หรือทุพพลภาพอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุ โดยพนักงานหรือลูกจ้างซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยจะเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากการทำประกันภัยดังกล่าว ซึ่งแตกต่างจากการทำประกันภัยเงินทดแทนแรงงานอันเป็นกรณีกรณียกเว้นหนึ่งซึ่งเป็นการคุ้มครองการจ่ายค่าทดแทนของนายจ้าง

ตามกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ในกรณีที่นายจ้างซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบจ่ายค่าทดแทน เพื่อการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยของลูกจ้างอันเนื่องจากการปฏิบัติงานตามทางการที่จ้าง โดยนายจ้าง จะทำประกันภัยในลักษณะดังกล่าวเพื่อบริหารความเสี่ยงอันเป็นการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายในกรณีที่ นายจ้างจะต้องจ่ายเงินทดแทนให้แก่ลูกจ้างตามกฎหมายโดยมีบริษัทประกันภัยเป็นผู้รับภาระ ดังกล่าวแทน ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อหาหรือประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการ กฎฎีกา (คณะที่ ๙) มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การจัดทำประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย ตามข้อบังคับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ถือเป็นกรณีที่นายจ้างได้ทำสัญญาประกันภัยซึ่งให้ความคุ้มครอง ในการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยแก่ลูกจ้างตามข้อ ๑๕ แห่งประกาศคณะกรรมการแรงงาน รัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง การจ่ายเงินทดแทน ลงวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๑๓ (๑)^๑ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ บัญญัติให้ คณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์มีอำนาจกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้าง โดยวรรคสองแห่งบทบัญญัติดังกล่าว บัญญัติให้มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างตาม (๑) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วให้ใช้บังคับแก่รัฐวิสาหกิจทุกแห่ง กรณีจึงเป็น การกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างสำหรับใช้บังคับแก่รัฐวิสาหกิจทุกแห่งเป็นการทั่วไป และมาตรา ๑๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ บัญญัติให้คณะกรรมการ แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์มีอำนาจเสนอคณะรัฐมนตรีกำหนดขอบเขตสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการ เงินสำหรับรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งที่รัฐวิสาหกิจนั้นอาจดำเนินการเองได้ ซึ่งขอบเขตสภาพการจ้าง ตามมาตรา ๑๓ (๒) เป็นขอบเขตสภาพการจ้างเกี่ยวกับการเงินที่อาจมีผลต่อฐานะทางการเงิน ของรัฐวิสาหกิจ เมื่อคณะรัฐมนตรีกำหนดขอบเขตไว้แล้ว รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งจึงอาจกำหนด สภาพการจ้างที่แตกต่างกันได้ นอกจากนี้ วรรคสามแห่งบทบัญญัติดังกล่าวบัญญัติว่า ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจใดเห็นสมควรปรับปรุงสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการเงินที่อยู่นอกเหนือจากที่ กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๓ (๒) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจ สัมพันธ์และคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินการได้อันเป็นการปรับปรุงสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการเงิน เป็นพิเศษนอกเหนือจากขอบเขตที่คณะรัฐมนตรีกำหนดไว้แล้วตามมาตรา ๑๓ (๒) ด้วยเหตุนี้ การที่คณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้าง ในรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ โดยออกประกาศ คณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจ

^๑มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้าง

(๒) เสนอคณะรัฐมนตรีกำหนดขอบเขตสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการเงินสำหรับรัฐวิสาหกิจ แต่ละแห่งที่รัฐวิสาหกิจนั้นอาจดำเนินการเองได้

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างตาม (๑) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ใช้ บังคับแก่รัฐวิสาหกิจทุกแห่ง

ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจใด เห็นสมควรปรับปรุงสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการเงินที่อยู่นอกเหนือ จากที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๓ (๒) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีก่อน จึงจะดำเนินการได้

ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งรวมถึงหลักเกณฑ์ในการจ่ายเงินทดแทนด้วย ประกาศดังกล่าวจึงมีผลใช้บังคับแก่ลูกจ้างในรัฐวิสาหกิจทุกแห่ง

ข้อเท็จจริงตามข้อหาข้อ กทพ. ได้จัดทำประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย ๔ กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานเก็บค่าผ่านทางพิเศษ กลุ่มงานกู้ภัย กลุ่มงานจัดการจราจร และกลุ่มงานบำรุงรักษาและซ่อมแซมทางพิเศษ เพื่อให้ความคุ้มครองผู้ปฏิบัติงานเฉพาะเวลาปฏิบัติหน้าที่สำหรับความสูญเสียหรือความเสียหายอันเกิดจากการบาดเจ็บทางร่างกายโดยอุบัติเหตุ แต่ไม่รวมถึงการรักษายาบาลในความบาดเจ็บที่ได้รับ ในอัตราทุนประกัน ๒๐๐,๐๐๐ บาทต่อคน กรณีดังกล่าวเป็นการกำหนดสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการเงิน ซึ่งตามมาตรา ๑๓ วรรคสาม^๒ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ บัญญัติให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์และคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินการได้ ซึ่ง กทพ. ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ และคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ โดย กทพ. ได้ออกข้อบังคับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินการดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัยที่มีลักษณะเป็นการให้ความคุ้มครองตามสัญญาประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลเพิ่มเติมเป็นพิเศษนอกเหนือจากที่ผู้ปฏิบัติงานทั่วไปของ กทพ. ได้รับ

เมื่อพิจารณาหมวด ๕ เงินทดแทน แห่งประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจฯ จะเห็นได้ว่าการกำหนดหลักเกณฑ์ให้นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินทดแทนในกรณีที่ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจนถึงแก่ความตาย หรือสูญหายไว้ อันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองลูกจ้างในกรณีที่มีการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบกับข้อ ๑๕^๓ แห่งประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง การจ่ายเงินทดแทน ลงวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ดังกล่าวที่บัญญัติว่า ในกรณีที่นายจ้างได้ทำสัญญาประกันภัยซึ่งให้ความคุ้มครองในการประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยแก่ลูกจ้าง หากสิทธิตามสัญญาประกันภัยที่จะได้รับต่ำกว่าสิทธิตามประกาศนี้ให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนตามประกาศนี้ในส่วนที่ยังขาดอยู่ จะเห็นได้ว่าข้อ ๑๕ กำหนดให้นายจ้างสามารถบริหารความเสี่ยงในการจ่ายเงินทดแทนโดยการจัดทำประกันภัยและสามารถนำสิทธิตามสัญญาประกันภัยที่ลูกจ้างได้รับตามสัญญาประกันภัยมาหักออกจากเงินทดแทนที่นายจ้างจะต้องจ่ายก่อน หากยังขาดอยู่เท่าใดจึงให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนในส่วนที่ยังขาดนั้นได้ อย่างไรก็ตาม การจัดทำสัญญาประกันภัยจะต้องครอบคลุมการจ่ายเงินทดแทนกรณีการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยแก่ลูกจ้างตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๕ เงินทดแทน แห่งประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจฯ อันมีลักษณะเดียวกับรูปแบบสัญญาประกันภัยเงินทดแทนแรงงานที่จัดทำขึ้นเพื่อคุ้มครองการจ่ายค่าทดแทนของนายจ้างตามคำชี้แจงของผู้แทน คปภ. ข้างต้น กรณีจึงแตกต่างจากการทำประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลที่ กทพ. จัดทำ

^๒โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๓ข้อ ๑๕ ในกรณีที่นายจ้างได้ทำสัญญาประกันภัยซึ่งให้ความคุ้มครองในการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยแก่ลูกจ้าง หากสิทธิตามสัญญาประกันภัยที่จะได้รับต่ำกว่าสิทธิตามประกาศนี้ให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนตามประกาศนี้ในส่วนที่ยังขาดอยู่

ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย ๔ กลุ่มงาน ซึ่งเป็นสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการเงินเป็นพิเศษที่ กทพ. ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓ วรรคสาม^๔ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่พนักงานและลูกจ้างของ กทพ. ผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัยดังกล่าว อันมีลักษณะเป็นการให้ความคุ้มครองผู้ปฏิบัติงานเพิ่มเติมนอกเหนือจากสิทธิที่จะได้รับตามมาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้าง ด้วยเหตุนี้ การจัดทำประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัยตามข้อบังคับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่ถือเป็นกรณีที่นายจ้างได้ทำสัญญาประกันภัยซึ่งให้ความคุ้มครองในการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยแก่ลูกจ้างในการจ่ายเงินทดแทนตามมาตรฐานขั้นต่ำ ดังนั้น เมื่อพนักงานของ กทพ. ตำแหน่งพนักงานจัดการจราจรประสบอุบัติเหตุจนถึงแก่ความตายอันเนื่องมาจากการทำงาน กทพ. จึงต้องจ่ายเงินทดแทนให้แก่ทายาทหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าวเต็มจำนวน โดยจะหักสิทธิที่จะได้รับเงินตามสัญญาประกันภัยอุบัติเหตุออกจากสิทธิที่จะได้รับเงินทดแทนมิได้

ประเด็นที่สอง บทบัญญัติตามข้อ ๑๕ แห่งประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง การจ่ายเงินทดแทน ลงวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ จะมีผลใช้บังคับกับสภาพการจ้างกรณีที่มีการจัดทำประกันภัยตามข้อบังคับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๘ หรือไม่ เห็นว่า เมื่อได้ให้ความเห็นในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า การจัดทำประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัยตามข้อบังคับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงภัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่ถือเป็นกรณีที่นายจ้างได้ทำสัญญาประกันภัยซึ่งให้ความคุ้มครองในการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยแก่ลูกจ้างในการจ่ายเงินทดแทนตามมาตรฐานขั้นต่ำ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้อีก

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๖๕

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น